

Den 28. september 2006 afgav jeg en opfølgingsrapport vedrørende min inspektion i februar 2005 af Anstalten ved Herstedvester. I rapporten anmodede jeg anstalten og Direktoratet for Kriminalforsorgen om udtalelser mv. om nærmere angivne forhold og afventede i øvrigt underretning vedrørende andre forhold.

I den anledning har jeg modtaget udtalelser af 6. november 2006 og 5. januar 2007 med bilag fra Anstalten ved Herstedvester og udtalelser af 2. december 2006, 15. januar 2007 og 12. februar 2007 med bilag fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 3. Bygningsmæssige forhold mv.

Jeg bad om en kopi af den reviderede flerårsplan for vedligeholdelse mv. af anstalten som direktoratet havde oplyst at der ville blive udarbejdet. Det fremgik tillige af direktoratets udtalelse at anstalten i den forbindelse ville gennemgå vedligeholdelsesplaner og planer for udskiftning af inventar mv.

Anstalten har vedlagt kopi af et forslag til en genopretningsplan for perioden 2006 og 2007. Anstalten har oplyst at planen den 3. juli 2006 blev sendt til direktoratet og blev drøftet med direktoratet i forbindelse med kontraktforhandlingerne den 9. november 2006. Anstalten har supplerende oplyst at følgende punkter i genopretningsplanen allerede er gennemført eller er ved at blive gennemført:

Punkt a 6:

Ny besøgsafdeling er under opførelse og vil være færdig i 2007. Projektet er forsinket, blandt andet som følge af indhentelse af byggetilladelse.

Punkt b 3:

Reparation af terrænbelægning er gennemført i 2006.

Punkt b 4

Kabel-tv løsning for indsatte er gennemført i 2006.

Punkt c 2:

Nyt cellekald er etableret på alle anstaltens afdelinger i 2006 – undtagen afdeling H-I hvor nyt cellekald etableres som en del af byggeprojektet i 2007.

Anstalten har tilføjet at der i sommeren 2006 er nedsat en tænketank i direktoratets regi med deltagelse af repræsentanter fra anstalten med henblik på at udarbejde en mere langsigtet udviklingsplan for anstalten med fokus på tre centrale områder: Behandling, sikkerhed og bygninger/fysiske rammer.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har i øvrigt oplyst at der i drøftelserne af anstaltens forslag til genopretningsplan ved kontraktforhandlingerne endvidere indgik en aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om at der på finansloven afsættes 4 mio. kr. i 2007 og 5 mio. kr. årligt fra 2008 til en udvidelse af visitationsafdelingen for sexkriminelle med 10 pladser. Dette indebærer blandt andet at der planlægges indrettet en ny visitationsafdeling i afdeling R-S, og der vil i den forbindelse ske en klargøring/istandsættelse af afdelingen. Direktoratet har endvidere givet tilsagn om istandsættelse af afdeling A-D i 2008. Dette projekt er udskudt til 2008 på grund af renoveringen af afdeling H-I, udvidelsen af visitationsordningen og udbedring af et angreb af skimmelsvamp i to kældre i anstalten idet det ikke skønnes praktisk muligt at gennemføre yderligere projekter i 2007.

Direktoratet har videre oplyst at anstalten ved kontraktforhandlingerne endvidere fik 0,5 mio. kr. til indkøb af inventar og tilsagn om at en del af anstaltens merforbrug i 2006 ikke videreføres til 2007 på grund af de store vedligeholdelsesopgaver som anstalten har haft.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg noterede mig det oplyste om istandsættelse og reovering af afdeling H-I og indholdet af det vedlagte materiale herom, herunder "her-og-nu" listen. Jeg bad om underretning om det endelige projekt.

Anstalten har oplyst at forarbejdet vedrørende udarbejdelse af udbudsmateriale mv. for projektet har taget længere tid end beregnet. Derfor er selve byggeprojektet endnu ikke gået i gang, men forventes igangsat og gennemført i løbet af 2007. Anstalten vil orientere direktoratet når projektet er afsluttet.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har oplyst at jeg vil modtage underretning når projektet er afsluttet.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer denne underretning.

Ad punkt 3.1.1. Cellerne

Jeg afventede modtagelsen af en revideret og helt ajourført oversigt/plan for udskiftning/reovering af såvel celleinventar som inventar i de indsattes fællesrum som anstalten efter det oplyste (snavest) ville udarbejde og sende til direktoratet som herefter ville sende den til mig.

Jeg noterede mig desuden det af anstalten oplyste om at cellerne på afdeling B generelt trænger til istandsættelse og henviste til at jeg som nævnt afventede den endelige plan for vedligeholdelse af belægningsafdelingerne i anstalten.

Anstalten har oplyst at anstalten går ud fra at der refereres til anstaltens svar af 8. februar 2006 til direktoratet hvori det er anført at anstalten ville udarbejde en revideret plan/oversigt for udskiftning/reovering af såvel celleinventar som inventar i de indsattes opholdsrum. Anstalten har oplyst at anstalten ikke i øjeblikket har en udskiftningsplan for hvor og hvornår de enkelte inventargenstande skal udskiftes. Der er udarbejdet en statusoversigt over de indsattes celler og opholdsrum på en rød/gul/grøn skala med hensyn til istandsættelsesbehov, hvor rød er udtryk for det største istandsættelsesbehov. Anstalten har vedlagt kopi af den reviderede oversigt og har oplyst at en plan for udskiftning først kan udarbejdes når kontraktforhandlingerne er afsluttet (hvilket nu er sket). Anstalten har videre oplyst at en endelig plan for vedligeholdelse af belægsafdelingerne må afvente tænketankens arbejde og eventuelt resultatet af flerårsaftalen.

Direktoratet har henholdt sig hertil. Direktoratet har tilføjet at anstalten ved kontraktforhandlingerne, som ovenfor nævnt, fik bevilliget 0,5 mio. kr. til celleinventar i 2007 som en hjælp til udbedring af et efterslæb på dette område. Direktoratet har meddelt anstalten at direktoratet herefter går ud fra at der laves en plan for udskiftningen af celleinventar og for inventar i fællesrum. Direktoratet vil sende mig en kopi heraf.

Jeg har noteret mig det oplyste og afventer denne plan.

For så vidt angår afdeling B fremgår det, som nævnt ovenfor, at direktoratet har givet tilsagn om istandsættelse af bl.a. denne afdeling i 2008.

Ad punkt 3.2.5. Besøgsafdelingen

Jeg noterede mig at anstalten overvejede mulighederne for at indrette yderligere et besøgslokale i den nye besøgsafdeling der skulle indrettes, og jeg bad om underretning om resultatet af anstaltens overvejelser.

Anstalten har oplyst at anstalten nøje har overvejet mulighederne for at indrette yderligere et besøgsrum i projektforslaget, men at det på grund af bygningens beskaffenhed og den rumplacering der er nødvendig af hensyn til myndighedskrav til bygningen, ikke har vist sig muligt. Anstalten har i den forbindelse bemærket at de enkelte besøgsrum i den nye besøgsafdeling vil blive betydelig større end de nuværende.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Hvis det endelige projekt afveg fra det foreløbige projekt, bad jeg om underretning herom.

Anstalten har oplyst at det iværksatte projekt ikke på noget væsentligt punkt afviger fra det foreløbige projekt.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 4.2. Undervisning

Jeg noterede mig at direktoratet havde opfordret anstalten til at revidere informationsmaterialet til de indsatte så det ikke gav anledning til misforståelser vedrørende muligheden for selvstudium. Jeg anmodede om en kopi heraf når det var sket.

Anstalten har vedlagt kopi af det reviderede materiale som direktoratet har henholdt sig til. Det er heri bl.a. oplyst at anstalten ikke kan tilbyde undervisning på hf-niveau, men at anstalten i konkrete tilfælde kan tilbyde indsatte støt-

te til et hf-selvstudium i fritiden. Der er fire nærmere angivne betingelser for en sådan støtte: 1) Den indsatte skal formelt kunne optages på et hf-kursus, 2) den indsatte skal findes egnet til studiet, 3) der skal være et mål med studiet, herunder et tidsperspektiv i afsoningen, og 4) udgiften skal kunne afholdes inden for skolens økonomi.

Jeg har noteret mig at materialet er revideret, og indholdet af denne revision.

Ad punkt 5.1.4. Udelukkelse fra fællesskab mv.

Efter anmodning modtog jeg kopi af bl.a. de seneste 10 sager i 2004 vedrørende udelukkelse fra fællesskab som jeg herefter kom med bemærkninger til.

Jeg anmodede i den forbindelse anstalten om at oplyse hvordan der var forholdt i relation til § 6 i bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab i to tilfælde hvor udelukkelsen varede mere end 14 dage. Den nævnte bestemmelse indeholder regler om særlige tilbud til indsatte der har været udelukket fra fællesskab i mere end 14 dage.

Anstalten har henvist til et notat af 20. oktober 2006. Heraf fremgår det at det hverken af personjournalerne eller af ugenotaterne i de pågældende sager fremgår hvorvidt den indsatte efter 14 dages udelukkelse fra fællesskab blev vejledt i overensstemmelse med udelukkelsesbekendtgørelsens § 6.

Anstalten har i den forbindelse bemærket at de indsatte altid har rig mulighed for at komme i kontakt med præst, skolelærere, psykiatere og psykologer på anstalten, også under udelukkelse fra fællesskab af kortere varighed.

Anstalten har samtidig beklaget at anstalten ikke har været tilstrækkelig opmærksom på at tilbyde samtaler med og notere når de indsatte har talt med præst, psykolog, psykiater mv.

Direktoratet har henholdt sig til det som anstalten har oplyst og herunder har beklaget.

Jeg har noteret mig det oplyste og går ud fra at anstalten fremover er opmærksom på overholdelsen af bestemmelsen i bekendtgørelsens § 6 og gør notat om vejledning efter denne bestemmelse.

Jeg anmodede endvidere om oplysning om hvorvidt der i et tilfælde hvor udelukkelsen varede 37 dage, var sket indberetning til direktoratet, jf. § 9 i bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab. Jeg anmodede tillige om oplysning om hvorvidt direktoratet i så fald i den forbindelse havde påtalt at der ikke var forholdt i overensstemmelse med straffuldbyrdelseslovens § 63, stk. 7, om ugentlige overvejelser. I bekræftende fald bad jeg om kopi af indberetningen og direktoratets svar til anstalten.

Anstalten har ifølge direktoratets udtalelse over for direktoratet oplyst at det hverken af personjournalen eller af ugenotaterne fremgår hvorvidt der er sket indberetning til direktoratet efter 4 ugers udelukkelse fra fællesskab. Det må derfor konkluderes at dette ikke er sket.

Direktoratet har oplyst at direktoratet heller ikke ses at have modtaget en indberetning i sagen.

Direktoratet har udtalt at direktoratet anser det for meget beklageligt at anstalten ikke sendte indberetning til direktoratet da den indsatte havde været udelukket fra fællesskab i 4 uger. Direktoratet har meddelt anstalten dette.

Jeg er enig med direktoratet heri og har noteret mig at direktoratet har gjort anstalten bekendt med direktoratets opfattelse. På grund af den manglende indberetning er mit spørgsmål om direktoratets påtale vedrørende overholdelsen af straffuldbyrdelseslovens § 63, stk. 7, ikke længere relevant.

Jeg anmodede om tilsvarende oplysninger for en sag der fremgik af en liste som anstalten havde vedlagt over sager om udelukkelse fra fællesskab i 2004, og ifølge hvilken udelukkelsen fra fællesskab varede i 141 dage. Jeg anmodede tillige om kopi af rapporten om udelukkelse fra fællesskab i sagen. Endvidere anmodede jeg om oplysning om hvorvidt den indsatte i dette tilfælde var tilbudt en særligt veludstyret celle og mulighed for udvidet besøg, jf. § 7 i bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab.

Anstalten har vedlagt kopi af rapporten hvoraf det også fremgår at udelukkelsen varede i 141 dage, men har oplyst at det er en fejl. Anstalten har oplyst at udelukkelsen rettelig varede i 32 dage og har vedlagt kopi af ugenotaterne, herunder et notat af 10. marts 2005, og af personjournalen hvoraf dette fremgår.

Anstalten har videre bl.a. oplyst at det hverken af personjournalen eller af ugenotaterne fremgår hvorvidt den indsatte efter 14 dages udelukkelse fra fællesskab blev vejledt i overensstemmelse med § 6 i bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab. Det fremgår heller ikke heraf om der skete indberetning til direktoratet efter 4 ugers udelukkelse fra fællesskab.

Direktoratet har oplyst at direktoratet heller ikke ses at have modtaget en indberetning i sagen. Direktoratet har udtalt at direktoratet anser det for beklageligt at anstalten fejlagtigt har anført at udelukkelsen varede i 141 dage. Direktoratet anser det endvidere for meget beklageligt at anstalten ikke sendte indberetning til direktoratet da den indsatte havde været udelukket fra fællesskab i 4 uger. Direktoratet har oplyst at direktoratet har meddelt anstalten dette.

Jeg er enig med direktoratet heri og har noteret mig at direktoratet har gjort anstalten bekendt med sin opfattelse.

Jeg går i øvrigt ud fra at anstalten er opmærksom på fremover at foretage indberetning til direktoratet når en indsat har været udelukket fra fællesskab i 4 uger.

For så vidt angår spørgsmålet om tilbud om samtale med præst, psykiater mv. (vejledning i overensstemmelse med § 6 i bekendtgørelsen) har direktoratet henvist til den ovenfor anførte generelle beklagelse fra anstaltens side som direktoratet har henholdt sig til.

Jeg har noteret mig det oplyste og henviser til det jeg har anført ovenfor.

Direktoratet har desuden bemærket at det – da udelukkelsen rettelig kun havde en varighed på 32 dage – ikke er aktuelt at oplyse hvorvidt den indsatte er tilbudt en særlig veludstyret celle og mulighed for udvidet besøg, idet disse tilbud kun gælder såfremt den indsatte har været udelukket fra fællesskab i mere end 3 måneder, jf. § 7 bekendtgørelsen om udelukkelse fra fællesskab.

Jeg er enig i at mit spørgsmål om overholdelse af bestemmelsen i bekendtgørelsens § 7 ikke længere er relevant da udelukkelsen fra fællesskab ikke varede 141 dage, men alene 32 dage.

Ad punkt 5.2.2. Tv-forholdene for de indsatte

Jeg bad anstalten om at underrette mig om resultatet af anstaltens overvejelser om antallet af tv-kanaler. Jeg bemærkede i den forbindelse at jeg gik ud fra at spørgsmålet om eventuel udskiftning af kanaler indgik i disse overvejelser.

Anstalten har oplyst at der med virkning fra den 1. oktober 2006 er etableret kabel-tv, og at de indsatte dermed har fået adgang til en tv-sendeflade med cirka 30 forskellige tv-kanaler.

Direktoratet har henholdt sig til det oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.1. Overbelægning/venteliste

Jeg bad om underretning om resultatet af overvejelserne med hensyn til at etablere en udslusningsinstitution.

Anstalten har oplyst at der ikke aktuelt er planer om at etablere en udslusningsinstitution i Københavnsområdet for at aflaste Anstalten ved Herstedvester.

Direktoratet har oplyst at direktoratet har behandlet indstillingen fra arbejdsgruppen vedrørende ventetider til Anstalten ved Herstedvester. Direktoratet forventede at initiativerne med mere fokus på visitation og overførsel af færdigbehandlede, en udvidelse af kapaciteten med 6 pladser i 2006 og etablering af en venterafdeling i Arresthuset i Vejle ville kunne afhjælpe problemerne med ventetiden. Der er derfor ikke arbejdet videre med forslaget om en udslusningsinstitution (på en pension). Direktoratet har videre oplyst at der medio 2007 vil blive taget en ny visitationsafdeling i brug hvilket forventes at bidrage til en bedre udnyttelse af pladserne på anstalten.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 6.7. Telefonering og besøg

Jeg anmodede om oplysning om hvorvidt der vil kunne gives tilladelse til et besøg samme dag (til en besøgende som ikke i forvejen har booket en tid denne dag) hvis der som følge af aflysning er blevet et besøgsmodul ledigt.

Anstalten har oplyst at et i forvejen ledigt besøgsmodul altid besættes, såfremt der kommer henvendelser, også samme dag.

Aflyste moduler besættes derimod kun efter besøgspersonalets konkrete vurdering, og kun såfremt man i forvejen afvikler besøg på dagen. Begrundelsen herfor er at indsatte i anstalten stort set på et hvilket som helst tidspunkt af dagen har mulighed for at komme i telefonisk kontakt med deres pårørende. En ”stærk” indsat vil derfor sagtens kunne presse en ”svag” indsat til at ringe til sine pårørende og bede dem aflyse deres besøg samme dag.

Anstalten har telefonisk over for direktoratet supplerende oplyst at det er anstaltens vurdering at risikoen for pres er mindre i de tilfælde hvor der i forvejen er booket et besøg samme dag, og at besøgsafdelingens personale, som nævnt, i disse tilfælde efter en konkret vurdering kan give tilladelse til forlængelse.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste som ikke giver mig anledning til at foretage mig mere. Det tilføjes dog at jeg fra behandlingen af en konkret sag er bekendt med at praksis også omfatter de tilfælde hvor et besøgsmodul bliver ledigt som følge af flytning eller løsladelse, og at det kun sker i få tilfælde.

Ad punkt 6.8. Handicaptilgængelighed

Da anstalten var indstillet på at finde en løsning så kørestolsbrugere kan komme ind i skolebygningen uden at skulle have/bede om hjælp hertil, bad jeg om underretning om hvad der videre skete vedrørende dette forhold.

Anstalten har oplyst at der nu er foretaget foranstaltninger således at en kørestolsbruger ikke længere skal hjælpes over en kant for at komme ind i skolen.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Selv om rampen ved afdeling A var blevet erstattet af en lift, bad jeg anstalten om at fremsende det tidligere udbedte materiale om de bygningsmæssige ændringer der i øvrigt er blevet foretaget.

Anstalten har vedlagt bilag herom og har vedrørende det ene bilag (bilag 11, et notat af 28. juni 2005) bemærket at den i pkt. 2 nævnte mulighed for handicap-egnet adgang til gymnastiksal og kondirum – som også anført i rapporten – ikke er blevet udført. Anstalten har telefonisk over for direktoratet oplyst at det ikke har været muligt af økonomiske grunde.

Jeg har læst materialet igennem (hvoraf det bl.a. fremgår at anstalten har haft besøg af Dansk Handicapforbund i forbindelse med ombygningsarbejderne). Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 6.10. Rygepolitik

Anstalten oplyste i brev af 9. juni 2005 at anstalten fortsat overvejede hvordan anstalten mest hensigtsmæssigt kunne indføre en rygepolitik vedrørende de indsatte. Da anstalten i den forbindelse var kommet i tvivl om rækkevidden af § 6 i lov nr. 436 af 14. juni 1995 med senere ændringer om røgfrie miljøer i offentlige lokaler mv., havde anstalten samme dag forelagt dette spørgsmål for direktoratet. Jeg afventede en kopi af direktoratets besvarelse til anstalten og underretning fra anstalten om anstaltens videre overvejelser herefter om en rygepolitik.

Direktoratet har i den anledning anført følgende:

” ...

Direktoratet har ved brev af 1. juli 2005 anmodet om Indenrigs- og Sundhedsministeriets fortolkning af rækkevidden af ovennævnte bestemmelse. Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i brev af 14. oktober 2005 blandt andet anført:

’§ 6, stk. 1, har følgende ordlyd:

'Tobaksrygning er ikke tilladt på statslige dag- og døgninstitutioner og uddannelsessteder'.

Bemærkningerne til loven giver ikke fortolkningsbidrag til, hvorvidt fængsler og arresthuse skal anses som døgninstitutioner.

Fængsler og arresthuse er imidlertid statsinstitutioner, hvilket betyder, at fængsler og arresthuse er omfattet af lov om røgfri miljøer i offentlige lokaler, transportmidler og lignende.'

Det betyder, at rygning for så vidt angår de indsatte, som har døgnophold i Kriminalforsorgens institutioner (fængsler, arresthuse og pensioner) ikke er reguleret i den nuværende lovgivning.

Direktoratet besluttede at behovet for fastsættelse af centrale regler for rygepolitik for de indsatte skulle vurderes, inden anstaltens henvendelse kunne besvares. Direktoratet anmodede derfor ved høring af 4. april 2006 fængsler, arresthuse og pensioner om oplysning om, hvorvidt institutionerne har fastsat en rygepolitik for indsatte og ansatte, og i bekræftende fald om at indsende rygepolitikken til direktoratet.

Direktoratet har flere gange erindret institutionerne om henvendelsen, senest ved e-mail af 23. juni 2006.

Direktoratet skal beklage, at Anstalten ved Herstedvester ikke har modtaget underretning om, at direktoratet var i gang med nogle generelle overvejelser omkring rygepolitik. Direktoratet burde ligeledes have underrettet anstalten om fortolkningsbidraget fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, da det blev besluttet, at der skulle gøres nogle principielle overvejelser på området.

Anstalten har oplyst, at værkstedsbygningerne ikke er indrettet, så der uden større ændringer kan etableres rygerum. Eneste undtagelse er det nye P2-værksted, hvor der er et område, hvor der må ryges.

Praksis vedrørende rygning i beskæftigelsen er blevet drøftet med personalet, og man er nu opmærksom på, at rygning kun sker, hvor det giver mindst gener for ikke-rygerne.

Der har været forsøgt afholdt rygestop-kurser for de indsatte, men det blev opgivet på grund af for ringe tilslutning. Efter møde den 30. oktober 2006 med de indsattes talsmænd forsøger anstalten endnu en gang at afholde et sådant kursus.

Anstalten afventer, hvad der sker med det fremsatte lovforslag om rygning på offentlige steder.

Direktoratet for Kriminalforsorgen kan i øvrigt oplyse, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet har meddelt, at den kommende lov, som forventes at træde i kraft den 1. april 2007, også kommer til at omfatte indsatte i Kriminalforsorgens institutioner.

Direktoratet vil nu sende en kopi af Indenrigs- og Sundhedsministeriets brev af 14. oktober 2005 vedrørende fortolkningen af rækkevidden af § 6 i lov om røgfri miljøer i offentlige lokaler mv. til Kriminalforsorgens institutioner. Direktoratet vil ligeledes skrive til institutionerne, at der nu snart kommer en ny lov, som forventes også at ville regulere rygning for de indsatte. Direktoratet vil på baggrund af den kommende lov på området overveje, om der er behov for fastsættelse af centrale regler for rygning. Indtil da vil institutionerne blive opfordret til at administrere indsattes rygning, således at der i videst muligt omfang gives indsatte, der ønsker at afsones røgfrit, mulighed derfor.

Direktoratet vil orientere Folketingets Ombudsmand om brevet til institutionerne.

...”

Jeg har efterfølgende modtaget en kopi af det nævnte brev fra direktoratet til kriminalforsorgens institutioner (brev af 16. januar 2007). Heri orienterer direktoratet om den kommende lov og Indenrigs- og Sundhedsministeriets svar af 14. oktober 2005. Direktoratet opfordrer endvidere institutionerne til allerede nu at administrere indsattes rygning således at der i videst muligt omfang gives indsatte mulighed for at afsones røgfrit hvis de ønsker det.

Ombudsmanden har efter inspektionen modtaget en konkret henvendelse om røggenes og har i det afsluttende brev af 12. februar 2007 i denne sag bl.a. anført følgende:

”...

At direktoratet fra det forhold at ressortmyndigheden da 1995-loven blev forberedt, ikke har haft kriminalforsorgens institutioner i tankerne, kan drage den slutning at kriminalforsorgens institutioner herefter ikke er omfattet af lovens § 6 kan jeg umiddelbart ikke være enig i.

Jeg har imidlertid besluttet ikke at foretage videre i sagen. Det skyldes det lovforslag om røgfri miljøer som Indenrigs- og Sundhedsministeriet har under udarbejdelse og som direktoratet også har nævnt i brevet af 25. januar 2007. Et udkast til lovforslag har været i høring, og høringsfristen er udløbet den 5. februar 2007. Jeg har forstået at lovforslaget forventes fremsat i Folketinget inden for kort tid med mulig ikrafttræden hen på foråret/sommeren 2007.

Det fremgår af lovforslaget således som det nu foreligger, at kriminalforsorgens institutioner udtrykkeligt vil blive nævnt i selve lovteksten, og at såvel ansatte som indsatte således uden tvivl vil være omfattet af reglerne om røgfrie miljøer hvis de bliver vedtaget af Folketinget.

...”

Af samme grund som i den konkrete sag foretager jeg mig ikke mere i denne sag vedrørende spørgsmålet om rækkevidden af § 6 i den nugældende lov om røgfri miljøer.

Jeg har i øvrigt noteret mig det oplyste, herunder at anstalten afventer lovforslaget, og at direktoratet har opfordret samtlige kriminalforsorgens institutioner til allerede nu at administrere således at indsatte får mulighed for at afsone røgfrit hvis de ønsker det. Lovforslaget er den 21. marts 2007 fremsat i Folketinget som L 191 og forventes nu at træde i kraft den 15. august 2007.

Ad punkt 6.14. Tavshedspligt

Jeg havde fra Krim modtaget kopi af et opslag (en orientering) fra april 2003 fra Anstalten ved Herstedvester hvori de indsatte orienteres om at psykiatere og psykologer har notatpligt til en psykiater-/psykologjournal, og at kopi af journalnotaterne bliver sendt til afdelingspersonalet da behandlingen foregår i samarbejde med personalet. Over for mig oplyste anstalten desuden at de indsatte bliver gjort opmærksomme på at de har mulighed for at tale med psykiatere og psykologer om emner der ikke bliver noteret i psykiater-/psykologjournalen, men henlagt i en fortrolighedsmappe som kun er tilgængelig for psykiatere og psykologer. Jeg henstillede til anstalten at supplere opslaget med oplysning herom, og jeg bad om underretning om hvad der skete i den anledning.

Med brevet af 12. februar 2007 har direktoratet fremsendt kopi af en (ny) skriftlig orientering af februar 2007 som anstalten fremover udleverer i forbindelse med den første orienterende samtale med den indsatte. Af denne orientering fremgår det nu udtrykkeligt at indsatte kan anmode om at der ikke udfærdiges notat i psykiater-/psykologjournalen, men at der alene udfærdiges notat som henlægges i et særskilt fortrolighedsomslag der kun er tilgængeligt for psykiatere og psykologer. (Indholdet af orienteringen svarer i øvrigt til den tidligere orientering fra april 2003).

Direktoratet har udtalt at direktoratet ingen bemærkninger har hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Ad punkt 7.1.6. Kompetence mv. (håndjern)

Anstalten havde ikke besvaret mit spørgsmål om hvorvidt betingelsen i sikringsmiddelbekendtgørelsens § 2, stk. 2, var opfyldt i to konkrete tilfælde hvis afgørelsen om anvendelse af håndjern i disse to tilfælde var truffet af en person der ikke var bemyndiget til at træffe afgørelse herom. Idet der blev givet underretning til en kompetent person, og afgørelsen således ikke ses truffet af en kompetent person, gentog jeg mit spørgsmål.

Anstalten har henvist til det tidligere nævnte notat af 20. oktober 2006. Heri er det anført at beslutningen er truffet af den fængselsfunktionær der var ansvarlig for transporten. Det er samtidig beklaget at det af rapporterne ikke fremgår at der er sket underretning til institutionens vagthavende.

Anstalten har supplerende over for direktoratet beklaget at anstalten ikke har efterlevet sikringsmiddelbekendtgørelsens § 2, stk. 2, i de to tilfælde idet det i begge tilfælde må skønnes at det ville have været muligt for personalet på forhånd at få godkendt anvendelsen af håndjern. Anstalten har ifølge direktoratets

udtalelse endvidere oplyst at bestemmelsen nu er indskærpet over for personalet.

Direktoratet har udtalt at direktoratet anser det for beklageligt at afgørelserne ikke er truffet af en ”stk. 1 kompetent person” når afgørelserne kunne afvente en sådan, jf. sikringsmiddelbekendtgørelsens § 2, stk. 2. Direktoratet har oplyst at dette er meddelt anstalten. Direktoratet har videre anført at direktoratet dog har bemærket at bestemmelsen nu er indskærpet over for personalet. Direktoratet har i øvrigt henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder om anstaltens indskærpelse.

Ad punkt 7.2.6. Lægetilsyn (magtanvendelse)

Jeg noterede mig at direktoratet ville overveje at indføre en rubrik til at markere i hvis lægetilsyn ikke er skønnet, og at direktoratet ville underrette mig om resultatet af disse overvejelser.

Jeg afventer fortsat denne orientering.

Da anstalten ikke havde besvaret mine spørgsmål om hvorvidt sygeplejerske i et konkret tilfælde og i andre tilfælde blev tilkaldt og foretog tilsyn, gentog jeg disse spørgsmål. Jeg gentog tillige min anmodning om kopi af eventuelle notater om sygeplejerskens vurdering hvis der skete tilkald af sygeplejerske med henblik på at vurdere behovet for lægetilsyn.

Anstalten ved Herstedvester har henvist til ovennævnte notat af 20. oktober 2006 hvori følgende er anført om det førstnævnte konkrete tilfælde:

”Vedrørende journal nr. 2004/301/00006-0001 (Bilag 4.7)

Som det fremgår af kopi af vedlagte rapport om magtanvendelse er sygeplejerske tilkaldt for tilsyn af den indsatte. Der vedlægges kopi af sygeplejerskens notat (.)”

Indholdet af det nævnte notat fra sygeplejersken svarer til indholdet af notatet i ”lægens bemærkninger” i magtanvendelsesrapporten.

Anstalten har supplerende over for direktoratet præciseret at der skete tilkald af sygeplejerske med henblik på at vurdere behovet for lægetilsyn.

Jeg har noteret mig det oplyste. Efter min opfattelse bør det udtrykkeligt fremgå af selve magtanvendelsesrapporten hvem der har foretaget tilsynet.

Anstalten har videre efter af direktoratet at have fået oplyst hvad der menes med ”andre tilfælde”, over for direktoratet oplyst at der i sagen med j.nr. 2003-301-00282 blev tilkaldt læge kl. 18.12, og at lægetilsyn blev foretaget kl. 18.25. Direktoratet har videre anført at Anstalten har vedlagt notat om tilsynet, men et sådant notat er ikke blandt det materiale som jeg har modtaget.

Anstalten har ifølge direktoratets udtalelse herudover redegjort for tidspunkterne for anvendelse af magt, tilkald af læge og lægetilsyn i j.nr. 2003-301-00142 der vedrører to episoder henholdsvis den 16. november 2003 og den 10. december 2003. Også her er det anført at anstalten har vedlagt ”notat om tilsynet” der imidlertid ikke er vedlagt.

Direktoratet har henholdt sig til det af anstalten oplyste.

Det oplyste om tidspunkterne for lægetilkald og lægetilsyn mv. fremgår af de rapporter som jeg havde modtaget. Mit spørgsmål drejede sig om hvorvidt disse tilkald og tilsyn af ”læge” reelt dækkede over tilkald og tilsyn af sygeplejerske.

Idet de nævnte tilsynsnotater ikke var vedlagt, anmoder jeg om at modtage dem. For så vidt angår sagen med j.nr. 2003-301-00142 går jeg ud fra at der foreligger notat om begge tilsyn som jeg således beder om, men hvis det ikke er tilfældet beder jeg om oplysning om hvorvidt der var tilsyn ved sygeplejerske eller læge i "det andet tilfælde".

Ad punkt 7.4.10. Fast vagt (sikringscelleanbringelse)

Som svar på min anmodning om en udtalelse vedrørende proceduren for udpegning af fast vagt anførte anstalten følgende:

”Det er det tjenestegørende personale på isolationsafdelingen som varetager opgaven som fast vagt ved sikringscelleanbringelsen med fiksering. Der er en aftale om, at vagterne så vidt muligt sidder en halv time ad gangen.

Det fremgår af pkt. 4 i vejledningen om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse, at der så vidt muligt skal være en fast vagt, som er en erfaren fast ansat medarbejder, der ikke har deltaget i den aktuelle situation. Dette er som oftest ikke praktisk muligt, da personalet, som er tjenestegørende på isolationsafdelingen, stort set altid medvirker ved fikseringen af indsatte, da sikringscellen rent fysisk ligger på denne afdeling.”

Direktoratet oplyste i direktoratets tidligere udtalelse at direktoratet ikke havde afsluttet overvejelserne vedrørende dette punkt og derfor senere ville vende tilbage hertil.

I brevet af 15. januar 2007 har direktoratet anført følgende:

”...

Anstalten har telefonisk oplyst den 22. december 2006, at det er det faste personale på isolationsafdelingen, som fungerer som fast vagt hos de sikringscelleanbragte. Det er efter anstaltens opfattelse vigtigt, at det er afdelingens faste og erfarne personale, der fungerer som fast vagt, også selvom dette kan betyde, at det forekommer, at en funktionær, der har deltaget i fikseringen af en bestemt indsat, også fungerer som fast vagt hos den pågældende.

I brev af 5. januar 2007 har anstalten videre oplyst, at anstalten hidtil har praktiseret ordningen med fast vagt således, at der blev skiftet vagt hver halve time. Dette tidsrum har dels været afpasset efter de dårlige fysiske forhold for det personale, der skulle overvåge den indsatte, dels efter at det ofte er belastende at skulle 'lægge øret til' verbale udbrud fra den indsatte og se spytklatter glide ned ad ruden.

Sikringscellen er beliggende på afdeling I, der sammen med afdeling H for tiden er under gennemgribende reovering, hvor bl.a. forholdene for vagterne ved sikringscellen bliver betydelig forbedret. Herunder med direkte pc-adgang til de regelmæssige notater. Anstalten vil til den tid være indstillet på at ændre praksis således, at vagterne bliver af en times varighed, medmindre der efter en konkret vurdering bør ske afløsning tidligere, f.eks. fordi den indsatte er meget udsældende og spyttende mv. Det bemærkes, at der vil være fem fængselsfunktionærer på afdeling H-I, når en indsat er fikseret i sikringscellen, og vagten går 'på omgang' mellem dem.

I ombygningsperioden har anstalten ingen sikringscelle, men benytter i givet fald sikringscellerne i henholdsvis Statsfængslet i Vridsløselille, Arresthuset i Køge og Københavns Fængsler.

Det er anstaltens bestemte opfattelse, at vagtperioder af længere varighed end en time (i de reoverede lokaler) vil formindske vagtens opmærksomhed og derved den årvågenhed, som forventes af vagten.

Direktoratet har ingen bemærkninger hertil.”

Jeg har noteret mig det oplyste som ikke giver mig anledning til anden bemærkning end at jeg går ud fra at anstalten så vidt muligt søger at undgå at en funktionær der har deltaget i den aktuelle fiksering, tillige fungerer som fast vagt, fx ved at nøjes med at lade vagten gå på omgang mellem de øvrige (fire) funktionærer på afdelingen.

Det tilføjes at spørgsmålet om udskiftning af en "fast" vagt efter enkelte eller få på hinanden følgende tilsyn er indgået i sagen om ombudsmandens inspektion i 1998 af Statsfængslet i Horsens. Ombudsmanden havde ingen bemærkninger til at der sker udskiftning efter et enkelt eller få tilsyn hvis de hensyn der skal indgå ved udpegning af en fast vagt, samtidig er blevet varetaget. Jeg henviser til ombudsmandens opfølgingsrapport af 30. marts 2001, pkt. 7.4.10.

Ad punkt 7.4.12. Ophør og varighed af anbringelse og fiksering

Direktoratet oplyste at direktoratet ville overveje om der skal ske indberetning om opretholdelse af en fiksering efter 48 og 72 timer. Direktoratet ville underrette mig når overvejelserne var tilendebragt.

Direktoratet har oplyst at der vil blive udfærdiget en intern instruks i direktoratet hvoraf det vil fremgå at direktoratet, fx på baggrund af en konkret vurdering, følger med i sagens videre forløb når indberetning vedrørende fiksering i mere end 24 timer modtages.

Jeg har noteret mig det oplyste og beder om en kopi af instruksen når den foreligger.

Opfølgning

Jeg afventer fortsat underretning mv. vedrørende enkelte punkter.

Underretning

Denne rapport sendes til Anstalten ved Herstedvester, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i Anstalten ved Herstedvester.

Lenart Frandsen

Inspektionschef